

PIRAMIDE U EGIPTU

Miletić Iva 7/2

O.Š. „ĐURA JAKŠIĆ,, PARAĆIN

Prof. Marija Mihajlović

PIRAMIDE U EGIPTU

Jedno od sedam svetskih čuda starog sveta čine piramide u Egiptu. Egipatske piramide se smatraju najvećim i najspektakularnijim ostvarenjima Egipatske civilizacije koje su i danas ostale očuvane, a služile su kao večne grobnice egipatskih vladara i velikodostojnika.

Prva piramida, odnosno kraljevska grobnica, datira još od 2650. godine pre nove ere i poznata je kao Džoserova piramida, dok su najpoznatije piramide Keopsova piramida, Kefrenova piramida i Mikerinova piramida. Napoznatije, najbolje očuvane i najposećenije piramide u Egiptu se nalaze na području Gize i njih čuva najveći monolitski kip na svetu, velika Sfinga.

Gradnja piramida

Piramide su izgrađene slaganjem kamenih blokova jedan na drugi kojim bi se pravile stepenice, stvarajući pravolinijsku arhitekturu, koje su se na kraju spajale u jednoj tački na vrhu.

Spoljašnji sloj piramide je pravljen od **najfinijeg krečnjaka**, dok je završni kamen većinom bio od granita ili bazalta koji su građevini davali beli sjaj koji se može videti kilometrima izdaleka. Sam izgled novijih piramida nam pokazuje da su izgrađene na drugačiji način i da se tehnika za igradnju piramida razvijala kroz vreme.

ISTORIJA PIRAMIDA

Izgrađene u vreme kada je Egipat bio jedna od najbogatijih i najmoćnijih civilizacija na svetu, piramide – posebno Velike piramide u Gizi – su neke od najveličanstvenijih građevina koje je čovek stvorio u istoriji.

Njihova masivnost odražava jedinstvenu i veoma bitnu ulogu koju je faraon, ili kralj, igrao u drevnom egipatskom društvu. Iako su piramide građene od početka Starog kraljevstva do kraja perioda Ptolemeja u četvrtom veku nove ere, vrhunac izgradnje piramida započeo je krajem treće dinastije i nastavio se otprilike do šeste (oko 2325. pne.).

Više od 4.000 godina kasnije, egipatske piramide i dalje zadržavaju veći deo svoje većičanstvenosti, pružajući uvid u bogatu i slavnu istoriju ove zemlje.

Tokom treće i četvrte dinastije Starog kraljevstva, Egipat je imao ogroman ekonomski prosperitet i procvat dok se stabilnost zemlje mogla osetiti na svakom koraku.

Zanimljivo je da su glatke, uglaste stranice piramide simbolizovale sunčeve zrake i pravljene su da pomognu kraljevoj duši da se uzdigne na nebo i pridruži bogovima, posebno bogu sunca Ra.

ULOGA FARAONA

Faraoni su imali jedinstveni položaj u samom egipatskom društvu. Obični građani na njih su gledali sa velikom dozom strahopoštovanja, a njihov kult je išao čak do božanskog bića.

Verovanje je bilo, da su ih sami bogovi izabrali da budu njihovi predstavnici na zemlji. Zbog ovoga je svima bilo u interesu da kraljevo telo i samo veličanstvo ostane netaknuto čak i nakon njegove smrti, kada se verovalo da on postaje Oziris, bog mrtvih. Novi faraon je zauzvrat postao Horus, bog sokola koji je služio kao zaštitnik boga sunca Ra.

Drevni Egipćani su verovali da je, kada faraon umre, deo njegovog duha (poznat kao „ka“) ostane uz njegovo telo. Da bi se pravilno brinuo za njegov duh, leš je mumificiran i sa njim je sahranjeno sve što je kralju bilo potrebno u zagrobnom životu, uključujući zlatne posude, hranu, nameštaj i drugu ponudu.

Piramide su postale žarište kulta mrtvog faraona, koji je trebalo da se nastavi i nakon njegove smrti. Njihovo bogatstvo obezbedilo bi u zagrobnom životu, ne samo njega, već i rođake, zvaničnike i sveštenike koji su sahranjeni u njegovoj blizini.

KO JE SAGRADIO PIRAMIDE U EGIPTU?

Iako su neke popularne verzije istorije smatrale da su piramide gradili robovi ili stranci prisiljeni na rad, kosturi iskopani sa tog područja pokazuju da su radnici verovatno bili domaći egipatski poljoprivrednici koji su radili na piramidama tokom doba godine kada je reka Nil poplavila veći deo zemlje u blizini. Pored poljoprivrednika ovde su bili i plaćeni radnici – od onih fizičkih do brojnih umetnika.

Približno 2,3 miliona blokova kamena (u proseku oko 2,5 tone svaki) moralo je biti isečeno, transportovano i sastavljeno da bi se izgradila velika piramida u Gizi.

Drevni grčki istoričar Herodot napisao je da je za izgradnju bilo potrebno 20 godina i da mu je bilo potrebno 100.000 ljudi, ali kasniji arheološki dokazi sugerišu da je radne snage moglo biti oko 20.000.

Neki za ovaj megalomanski poduhvat „okrivljuju“ vanzemaljce, kao superiorniju vrstu, koja je uspela da podigne ove neverovatne građevine. Po njima dokazi su na raznim slikama unutar samih piramida koji simbolizuju ljude koji dolaze sa neba, koji ustvari nisu egipatski bogovi već ljudi sa drugih planeta.

Tri najpoznatije piramide u Gizi su, po svojoj lokaciji usklađene sa sazvežđem Oriona, a zahvaljujući zaštitnom sjajnom sloju, pretpostavlja se da su piramide mogle da se vide sa planina u Izraelu, a možda čak i sa Meseca.

Još jedan od razloga zašto su piramide tako dobro očuvane je jedinstven vezivni materijal koji se koristio, a ni danas se ne zna od čega je tačno dobijen i da nije ovozemaljski. Naravno ovo je sve u sferi nagađanja i ostavićemo vama da razmislite na tu temu.

EGIPATSKE PIRAMIDE U GIZI:

1. Džoserova piramida

Džoserova piramida je najstarija egipatska grobnica koja je sagrađena oko 2650. godine pre nove ere u Sakari. Za izgradnju Džoserove piramide je zaslužan doktor, inženjer i prvi arhitekta piramide – Imhotep.

Prvobitne grobnice imućnih Egipćana su se nazivale mastabe, koje su bile dugačke i relativno niske stepenaste građevine. Prva piramida, po projektu arhitekta Imhotepa, je nastala kao niz mastaba pomoću kojih je stvorena građevina sa popriličnim brojem stepenica koje su se sužavale prema vrhu i činile put kojim će se duša faraona popeti na nebo.

2. Keopsova piramida

Keopsova piramida, poznata i kao Velika piramida, je najveća piramida koja je danas visoka 138,8 metara. Punu 3871 godinu je glasila za najvišu građevinu koju je napravio čovek, sastavljenu od 2 miliona i 300 hiljada blokova od krečnjaka, bazalta i granita koji su imali težinu od 2 do 4 tone, a granitni čak i do 50 tona.

Za izgradnju piramide su korišćeni drveni brodovi kojima su se prenosili kameni blokovi sa juga na zapad gde su se gradile piramide, dok je za podizanje građevinskog materijala sagrađena velika rampa. Na samom projektu, koji je trajao dugih 20 godina, radilo je oko 100 hiljada ljudi.

Svaka strana piramide je pažljivo orijentisana prema jednoj od četiri strane sveta, dok se ulaz u primidu nalazi sa severne strane pomoću kog se, kroz više prolaza i holova, može doći do kraljevske grobnice koja se nalazila na središtu piramide.

3. KEFRENOVA PIRAMIDA

U Gizi se pored Keopsove piramide nalazi i piramida njegovog sina Kefrena, odnosno Kefrenova piramida. Iako se, zbog uzvišenog tla na kome se nalazi, vizuelno čini da je viša od Keopsove piramide, Kefrenova piramida je za 8 metara niža.

Sve tri najpoznatije piramide su bile obložene uglačanim kamenom sa pozlaćenim vrhovima, a Kefrenova piramida je jedina na kojoj i danas ima ostataka.

4. MIKERINOVA PIRAMIDA

Mikerinova piramida zajedno sa Keopsovom i Kefrenovom čini kompleks najpoznatijih piramida koje se nalaze u Gizi, odnosno na zapadnoj obali Nila. Iako je mnogo manja u odnosu na dve najpoznatije piramide i ima visinu od 62 metra, ona se izdvaja po tome što ima i tri pomoćne piramide, poznatije kao piramide „kraljica“.

5. VELIKA SFINGA

Nemoguće je da se piše ili priča o piramidama, a da se ne spomene najveće mitološko biće koje stražari čuvajući ulaz u ove grobnice, a to je čuvena Sfinga sa telom lava i ljudskom glavom.

Sagrađena je u **vreme četvrte egipatske dinastije za faraona Kefrena** (pre oko 4.500 godina) a za izgradnju su koristili blokove krečnjaka koji su ostali nakon izgradnje Keopsove piramide. Pored brojnih oštećenja ova građevina i dalje ponosno stoji i čuva tri najpoznatije piramide.

EGIPATSKE PIRAMIDE DANAS

Pljačkaši grobnica i drugi vandali u antičko i moderno doba uklanjali su većinu tela i pogrebnih dobara iz egipatskih piramida i pljačkali i njihove spoljašnjosti. Lišene većine svojih glatkih pokrivača od belog krečnjaka, piramide u Gizi više ne dostižu svoje prvobitne visine.

Mnogi Egipćani su i danas više nego sa pravom ljuti, na Engleze i Francuze koji su odneli mnogo kulturnog blaga Egipta, koji se danas nalaze u muzejima širom sveta ili je vlasništvo privatnih lica. Danas nacionalni muzej Egipta, koji se nalazi u Kairu ima mnoštvo artefakata iz piramida, a najznačajnija je Tutankamonova zlatna maska težine od čak 21 kilogram.

Bez obzira na sve pljačke i rušenja piramida, milioni ljudi nastavljaju da ih posećuju svake godine, privučeni njihovom ogromnom veličinom i trajnom privlačnošću egipatske bogate i slavne prošlosti.

PIRAMIDE SU DANAS JEDANA OD NAJVEĆIH TURISTIČNIH ATRAKCIJA KOJE SVOJOM MISTIČNOŠĆU I MISTERIOZNOŠĆU MAME PAŽNJU I UZDAHE LJUDIMA ŠIROM SVETA.

UKOLIKO DO SADA NISTE POSETILI EGIPAT I SIMBOL NJIHOVE DRŽAVE I CIVILIZACIJE, ODNOSNO PIRAMIDE, NAŠA TOPLA PREPORUKA JE DA TO VEĆ PRVOM PRILIKOM UČINITE, UKOLIKO SE UPUTITE NA NEKO OD NAJPOPULARNIJIH LETOVALIŠTA U EGIPATU KAO ŠTO SU HURGADA I ŠARM EL ŠEIK.

LITERATURA:

Lidertravel.rs

Wikipedija

Google slike